

به نام یکتای عالم

دبیرستان پسرانه هیئت امنایی دوره دوم رازی

پرش های تشریحی درس

هویت اجتماعی

پایه دوازدهم ریاضی / تجربی

دبیر محترم: هادی عاقلی مقدم

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

بارم بندی درس

شماره درس	نوبت اول	نوبت دوم
۱	۴	۱
۲	۴	۱
۳	۴	۱
۴	۴	۱
۵	۴	۱
۶	-----	۳
۷	-----	۳
۸	-----	۳
۹	-----	۳
۱۰	-----	۳
جمع	۲۰نمره	۲۰نمره

درس اول : کنش های ما

۱- کنش و کنشگر را تعریف کنید؟

فعالیتی آگاهانه و ارادی که انسان انجام می دهد کنش انسانی است. انسانی که کنش انجام می دهد کنشگر است

۲- کنش های انسان دارای چه ویژگی هایی است؟

با آگاهی انجام می شود و داند که چکاری کند. بر اساس خواست، اراده، میل و با تصمیم خود انجام می دهد. برای رسیدن به مقصود هدفی انجام می دهد و فعالیت های انسان دارای معنا و مفهوم است. آگاهانه، ارادی، هدف دار، معنادار است. هر کنش انسانی ممکن است در موقعیت های زمانی و مکانی متفاوت معانی متفاوتی داشته باشد

۳- شک و تردید هنگام اتخاذ تصمیم، نشان دهنده کدام یک از ویژگی های کنش انسانی است؟ وجود اراده

۴- آیا ممکن است یک کنش انسانی چندین معنا داشته باشد؟ مثال بزنید؟

بله گاهی ظاهر کنش یکسان است ولی اطرافیان معانی متفاوتی از آن برداشت می کنند. هر کنش انسانی در طرف زمانی و مکانی، معنای خاصی ممکن است داشته باشد. مثال دانش آموز در کلاس انگشت اشاره خود را بالا می برد ممکن است سوال داشته باشد. ممکن است درخواست خروج از کلاس داشته باشد و ممکن است قصد دیگری داشته باشد. لبخند گاهی معنای تشکر در دگاهی معنای ترحم و گاهی معنای تمسخر و یا هنگامی رانندگی بوق می زنی و معنای متفاوتی از بوق زدن ما ایجاد می شود: علائم خطر، تشکر، خدا حافظی، ابراز شادی کردن، اعتراض کردن و.....

۵- کنش انسانی با آگاهی چه ارتباطی دارد؟

تا آگاهی وجود نداشته باشد کنشی انسانی صورت نمی گیرد. کنش هایی که خارج از آگاهی و نیت هستند جزء کنش های غیر انسانی به حساب می آیند. مثال اگر ضربه چکش به انگشت مان برخورد کند و ناگهان صدایی در دالود سرد همی، این نغمه در دالود کنشی انسانی نیست بلکه بازتابی طبیعی و غیر ارادی است

۶- یا همه پیامدهای کنش وابسته به آگاهی و اراده ی انسان هاست؟

خیر. برخی از پیامدهای کنش های انسان، جنبه غیر ارادی و غیر انسانی طبیعی دارند. مثال کنش سیگار کشیدن پیامد بیماری ریه دنبال دارد که کنشگر به دنبال رسیدن به آن نبوده و اراده ی در خصوص آن پیامد طراحی نکرده است

۷- انواع پیامدهای کنش های انسانی را بنویسید؟

۱- پیامدهای ارادی وابسته به اراده کنشگر که توسط کنشگر قابل کنترل است ولی احتمالی است و ممکن است تحقق پیدا نکند.

۲- پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران که دیگران با واکنش نسبت به کنش کنشگر، ایجاد می کنند. البته احتمالی هستند و ممکن است اتفاق نیفتند

۳- پیامدهای غیر ارادی که جنبه طبیعی و قطعی دارند و کنشگر در صدد ایجاد آن نبوده است ولی حتما اتفاق می افتند

۸- پیامدهای ارادی کنش انسانی با پیامدهای غیر ارادی کنش انسانی چه تفاوت هایی دارند؟

پیامدهای ارادی احتمالی هستند که ممکن است روی دهند و ممکن است روی ندهند ولی پیامدهای غیر ارادی قطعی و حتمی هستند و تحت کنترل انسان نیستند

۹- انواع پیامدهای کنش ورزش کردن را بنویسید؟

کسب سلامتی پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است. کسب مدال ورزشی پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران است. سوزاندن چربی و انرژی پیامد غیر ارادی آن است

۱۰- انواع پیامدهای کنش سیگار کشیدن را بنویسید؟

سرگرمی پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است. جلب توجه پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران است. بیمار شدن پیامد غیر ارادی آن است

۱۱- انواع پیامدهای کنش کنترل خشم را بنویسید؟

حفظ آرامش شخصی پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است. میزان پذیرش دیگران یا کاهش پرخاشگری پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران است. کنترل ضربان قلب پیامد غیر ارادی آن است

۱۲- مفهوم جمله زیر چیست؟

"آدمی در گرو عمل خویش است."

معیار آدمی به عاقبت اندیشی در خصوص اعمال و رفتار است

۱۳- چگونه ممکن است کنشی از انسان سرزند ولی کنش انسانی به حساب نیاید؟ مثال بزنید؟

گاهی ممکن است انسان حرکت و کنشی داشته باشد که نسبت به آن آگاهی و برنامه ریزی ندارد مثال: باضربه ای به انگشت خود ریزند و ناخواسته بالحنی ریتمیک یا نغمه ای خاص سردهد

۱۴- اجزا و ویژگی های یک کنش انسانی را در قالب یک مثال توضیح دهید؟

چون احساس تشنگی می کنم برای رفع آن اجازه می گیرم از کلاس خارج می شوم به حیاط مدرسه رفته آب می خورم و به کلاس باز می گردم. رفع تشنگی هدف من است اراده می کنم تشنگی خود را در حین تدریس معلم رفع کنم. اراده بودنی انگشت اجازه می گیرم معنا دار بودناگاهی دارم که برای رفع تشنگی باید از کلاس خارج شد و چون در حضور معلم هستم بدون اجازه از کلاس خارج نمی شوم. تناسب داشتن با موقعیت زمانی، مکانی و اجتماعی.....

۱۵- پیامدهای کنش حضور شما در کلاس در شکل (ارادی و غیرارادی) آن را بنویسید؟

کسب اطلاعات علمی، پیامدی ارادی و نگاه به قاب عکس کنار تابلو کنش طبیعی

۱۶- در نظام اقتصادی کنشی ارادی مثال بزنید که پیامدی غیرارادی به دنبال داشته باشد؟

خرید خانه کنشی ارادی است که منجر به پیامد غیر ارادی افزایش تقاضا و افزایش قیمت می شود

۱۷- در فعالیت های پزشکی کنشی ارادی مثال بزنید که پیامدهای غیر ارادی به دنبال داشته باشد؟

عمل جراحی بینی کنشی ارادی است که ممکن است عفونت و بدشکل شدن بینی از پیامدهای غیر ارادی آن باشد

۱۸- کنش فردی با کنش اجتماعی چه تفاوتی دارد؟

کنشی که دیگران را تحت تاثیر و واکنش قرار می دهد کنش اجتماعی است و کنشی که تاثیری در دیگران نداشته و شخصی است کنش فردی به حساب می آید

۱۹- کنش انسانی با کنش غیرانسانی چه تفاوت هایی دارد؟

کنش طبیعی با اراده، آگاهی و برنامه ریزی انسان بدست نمی آید و خارج از کنترل اوست ولی کنش انسانی آگاهانه، ارادی، هدف دار، معنا دار و متناسب با زمان و مکان اجتماع است

۲۰- پیامدهای ارادی یک کنش انسانی با پیامدهای غیر ارادی کنش انسانی چه تفاوت هایی دارد؟

پیامدهای کنش انسانی از قبل مشخص، هدف گذاری شده، با برنامه و انسانی است. ولی پیامدهای غیر ارادی غیر انسانی، قطعی، طبیعی و خود به خود می باشد و از قبل نسبت به آن ها شناسایی صورت نگرفته است

۲۱- هر کنش انسانی چه پیامدهایی به دنبال دارد؟ با ذکر مثال بنویسید؟

۱- پیامدهای ارادی و برنامه ریزی شده پیامدهایی اند که برای رسیدن به آن برنامه ریزی می کنیم مثل: سحرخیزی برای مطالعه درس

۲- پیامدهای غیرارادی: پیامدهایی هستند که به صورت خود به خود و طبیعی در کنار پیامدهای ارادی بوجود می آید مثل: سحرخیزی و استفاده از هوای پاک آن

درس دوم: پدیده های اجتماعی

۱- کنش اجتماعی چیست؟

کنشی انسانی که دیگران را تحت تاثیر قرار می دهد

۲- آیا کنش های اجتماعی حتما باید در حضور فیزیکی دیگران صورت گیرد؟ مثال بزنید؟

خیر. رعایت مقررات حتی بدون حضور دیگران نیز کنشی اجتماعی محسوب می شود. دیگران اگر فیزیکی هم حضور نداشته باشند حضور ذهنی برای کنشگر میتواند داشته باشند و بر کنش های او تاثیر خواهند داشت. مثال رعایت قوانین رانندگی در نیمه شب و بدون حضور دیگران

۳- آیا کنش هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها اتفاق می افتد کنش اجتماعی اند؟

کنشی که موجب ایجاد آگاهی و تاثیر پذیری در دیگران نشود کنش اجتماعی نیست. بنابراین اگر من کنشی در حضور دیگری انجام دهم که او را متاثر نسازد این کنش من جنبه ی اجتماعی نخواهد داشت

۴- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با گذشتگان ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟

وقتی ما برای گذشتگان خود بزرگ داشت برگزار می کنیم یا فاتحه ای نثار آنها می کنیم یا طلب آمرزش برای آنها داریم در حال برقراری ارتباط با گذشتگان هستیم

۵- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با آیندگان ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟

وقتی کنشی انجام می دهیم که برای آیندگان عواقبی به دنبال دارد مثال مطلبی می نویسیم تا آنها را از حال خود باخبر سازیم. یا با مصرف بی رویه آب وانرژی محیط زیست نامناسبی برای آنها به ارمغان می گذاریم، در حال برقراری ارتباط با آیندگان هستیم

۶- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با معاصران ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟

من در حال تایپ این متن هستم و شما در حال خواندن آن هستید پس شما در حال تاثیر پذیری از کنش من هستید

۷- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی مابادوست و دشمن یکسان است؟ مثال بزنید؟

خیر، به قول حافظ شیرازی بادستان مروت بادشمنان مدارا، به قول جامعه شناسان از دشمنان فاصله می گیریم و به دوستان نزدیک می شویم

۸- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی مابا غریبه و آشنا یکسان است؟ مثال بزنید؟

خیر، ارتباط با غریبه ها ساده است ولی ارتباط با آشنایان پیچیده تر و گسترده تر است

۹- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی ما با مومن و کافر و منافق یکسان است؟ مثال بزنید؟

خیر، به مومن اعتماد داریم و ارتباط گسترده ای برقرار می سازیم البته اگر خود مومن باشیم کافر و منافق ارتباطمان را قطع می کنیم. اگر خودمان

کافر یا منافق نباشیم به کافر و منافق اعتماد نداریم و در صدد برقراری ارتباط پایدار با آنها نیستیم

۱۰- منظور از پدیده های اجتماعی چیست؟

به کنش ها و پیامدهای کنش تاثیرات اجتماعی کنش ها پدیده های اجتماعی گفته می شود. مانند: کنش ها، نقش ها، ارزش ها، هنجارها، فرهنگ، عقاید، گروه های اجتماعی، نظام ها و نهادهای اجتماعی و.....

۱۱- خردترین پدیده های اجتماعی چیست؟

کنش اجتماعی

۱۲- چرا برخی از پدیده ها را پدیده های اجتماعی می نامند؟

زیرا برخی از پدیده های موجود در اطراف ما در کنش های انسان ها نسبت به یکدیگر تاثیر دارند و دیگران را به واکنش وامی دارند مثال خط کشی خیابان یک پدیده اجتماعی زیردایرگان را به واکنش و تغییر رفتار وامی دارد

۱۳- مفاهیم ارزش، هنجار، کنترل اجتماعی را توضیح دهید و برای هر یک مثال بزنید؟

ارزش های اجتماعی: پدیده های مطلوب و خواستنی که مورد پذیرش افراد جامعه اند و اعضای جامعه می خواهند آنها را دست یابند. گرایش نسبت به آنها دارند. (مانند تعلیم و تربیت، موفقیقت، اخلاص، سخاوت، سعادت)

هنجارهای اجتماعی: شیوه های انجام کنش های اجتماعی هستند که مورد قبول افراد جامعه اند و راه رسیدن به ارزش های اجتماعی محسوب می شوند. مانند قوانین و مقررات، الگوهای رفتاری (ارزش های اجتماعی ذهنی هستند و در ذهن انسان اعتبار می یابند ولی هنجارهای اجتماعی عینی، ملموس و محسوس هستند و جنبه بیرونی دارند)

کنترل اجتماعی: مجموعه فعالیت هایی که فرد برای انطباق با انتظارات و پذیرش فرهنگ جامعه آماده می سازد. اقداماتی که ما را وادار به رعایت فرهنگ و مقررات اجتماعی می کند. (مثال برای درس خوان تر شدن دانش آموز معلم بانمره یا جایزه و اوراتشویق می کند و یا او مورد مواخذه قرار می دهد)

۱۴- کنش اجتماعی، هنجارهای اجتماعی و ارزش های اجتماعی با یکدیگر چه ارتباطی دارند؟ مثال بزنید؟

وقتی کنشی از حالت فردی به اجتماعی تبدیل می شود نیازمند هنجار و ارزش اجتماعی می شود. بدون ارزش اجتماعی هنجار و کنش اجتماعی به وجود نمی آید اگر هدفی مطلوب است باید برای رسیدن به آن شیوه هایی (هنجارهایی) تعریف شود و این شیوه ها باید قابلیت اجرا (کنش اجتماعی) داشته باشند. مثال برای کلاس درس جامعه شناسی علاوه بر ارزش آموزش مفاهیم اجتماعی، ارزش تنوع و شادابی را هم اضافه می کنیم بنابراین لازم است که از جای برخیزیم و بارعایت فاصله نسبی با یکدیگر حرکات کششی و نرمشی را انجام دهیم تا انبساط خاطر و شادابی در فضای کلاس ایجاد شود

۱۵- پدیده های اجتماعی (مانند ساختمان اداری، مدرسه، بیمارستان، پادگان، ارزش های اجتماعی، هنجارهای اجتماعی، برنامه

امتحانات، و...) با پدیده های طبیعی (مانند کوه، جنگل، بیابان، دریا، باران و...) چه تفاوت هایی دارند؟

۱- پدیده های اجتماعی با نقش و اراده انسان پدید می آیند، ولی پدیده های طبیعی خارج از اراده و نقش انسان هستند.

۲- پدیده های اجتماعی با ذهنیت انسان پدید می آیند و دارای معانی ذهنی هستند. ولی پدیده های طبیعی محسوس (از طریق حواس قابل حس) هستند پدیده های طبیعی توسط انسان خلق نمی شوند و نتیجه کنش انسان نیستند. جنبه عینی و بیرونی دارند و خارج از ذهنیت انسان نیز به صورت مستقل وجود دارند

۱۶- پدیده ای طبیعی مثال بزنید که جنبه های اجتماعی پیدا می کند؟

مثال خشکسالی و کم آبی که پدیده ای طبیعی است موجب ایجاد مهاجرت یا تغییر نقش های اقتصادی که جنبه ی اجتماعی دارند می شود

۱۷- هنجارهای اجتماعی چه رابطه ای با کنش اجتماعی و ارزش های اجتماعی دارد ؟

هنجارها شیوه های انجام کنش اجتماعی هستند و به کمک هنجارها به ارزش های اجتماعی می رسیم اگر ارزش ها عوض شوند هنجارها و کنش های اجتماعی تغییر می کند.

درس سوم : جامعه و فرهنگ

۱- جامعه و فرهنگ را تعریف کنید؟

به گروهی از انسان ها که برای سالیان متمادی بایکدیگر زندگی می کنند، جامعه می گویند. به شیوه زندگی گروهی انسان ها بایکدیگر فرهنگ می گویند

۲- تعدادی از مصادیق فرهنگ را نام ببرید؟

سبک معماری، سبک آشپزی و تغذیه، سبک پوشش، آداب و رسوم عروسی و عزاداری، لهجه و گویش ها، نوع نگرش به عالم و.....

۳- جامعه و فرهنگ چه رابطه ای بایکدیگر دارند؟

دوروی یک سکه هستند (جامعه بدون فرهنگ به وجود نمی آید. فرهنگ نیز بدون جامعه به وجود نمی آید. جامعه جنبه بیرونی (جسم) و فرهنگ جنبه درونی

۴- منظور از " جوامع مختلف ، فرهنگ های متفاوت دارند. " چیست؟ چرا؟

یعنی مردم هر جامعه ، شیوه زندگی خاصی برای خود دارند، که با شیوه زندگی دیگر جوامع تفاوت هایی دارد زیرا فرهنگ ، آگاهی مشترک مردم است که آموختنی است و از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود

۵- ویژگی های فرهنگ را بنویسید؟

۱- فرهنگ آگاهی بر شناخت مشترک است. ۲- فرهنگ آموختنی و آموزش پذیر است. ۳- فرهنگ قابل انتقال است. ۴- هر جامعه ای دارای فرهنگ است. ۵- فرهنگ قابلیت تغییر دارد

۶- آیا در یک جامعه شیوه زندگی مردم در همه مناطق یکسان است؟

خیر ، مردم یک جامعه در بخشی از فرهنگ مشترک و یکسان هستند و در بخش هایی از فرهنگ ، اقوام ، اقشار ، گروه ها ، صنف ها دارای تفاوت هایی هستند. آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند فرهنگ عمومی است و آن بخشی که مربوط به یک قسمت از جامعه (قشر، صنف، گروه ، قوم) می شود خرده فرهنگ است

۷- خرده فرهنگ موافق چیست؟ مثال بزنید؟

خرده فرهنگ هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند و با آن فرهنگ عمومی سازگار هستند، مانند خرده فرهنگ های اقوام و صنف های مختلف جامعه

۸- منظور از ضد فرهنگ چیست؟

در مواردی که عقاید، ارزش ها، هنجارها و مهارت های پذیرفته شده در یک خرده فرهنگ ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. مانند خرده فرهنگ باندهای گانگستری و مافیای اوباش ، گدایان و.....

۹- برخی از ویژگیهای فرهنگ عمومی ایرانی - اسلامی را بنویسید. برخی از خرده های رایج درون این فرهنگ عمومی را نام ببرید؟

اعیاد ملی مانند نوروز، اعیاد مذهبی مانند عید قربان و عید فطر، مناسب های ملی و مذهبی ، ارزش های دینی و معنوی، تشکیل خانواده با آداب دینی خرده فرهنگ های اقوام مختلف سرزمین ایران، خرده فرهنگ های مشاغل و صنف های مختلف مانند خرده فرهنگ طلا سازان و جواهر فروشان، خرده فرهنگ پزشکان، خرده فرهنگ رانندگان و کامیون داران، خرده فرهنگ معلمان و.....

۱۰- آیا جامعه و فرهنگ صرفا تابع خواست و اراده افرادند؟

خیر انسان ها با آگاهی و اراده خود به کنش اجتماعی می پردازند و جامعه ای را پدید می آورند ولی پس از پدید آمدن پیامدهایی الزامی دارند که بر افراد تاثیر می گذارند. و وابسته به اراده تک تک افراد نیستند. مثال شما با تعدادی دیگر به دلخواه یک کلاس درس در مدرسه ای را پدید می آورید و از آن پس آن کلاس برای شما فرصت ها و محدودیت هایی به وجود می آورد

۱۱- فرصت ها و محدودیت های پدیده های اجتماعی چه رابطه ای با یکدیگر دارند؟

پدیده های اجتماعی در جامعه فرصت ها بی در اختیار افراد قرار می دهند و محدودیت هایی به وجود می آورند که به یکدیگر وابسته اند و دو روی یک سکه اند. مثال چراغ راهنمایی و رانندگی در سرچهار راه ها فرصت ساز و محدود کننده اند

۱۲- سهم ما در ساختن جامعه و فرهنگ نسبت به گذشتگان و آیندگان چگونه است؟

سهم پیشینیان ما در ساختن جامعه بیشتر از ما بوده است. همچنان که سهم مدرسان جامعه و فرهنگ آیندگان بیش از آیندگان است. چون ما با کنش های اجتماعی خود جامعه و فرهنگ را می سازیم

۱۳- گذشتگان چگونه بر ما تاثیر می گذارند؟

مادر جامعه ای چشم به جهان می گشاییم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است. جامعه ای که باورها، ارزش ها، هنجارها و نمادهای آن قبل از ما شکل گرفته است (البته ما می توانیم آن را ادامه دهیم یا به سوی جامعه و فرهنگ دیگری گام برداریم) فرهنگ شکل یافته گذشتگان برای ما فرصت و محدودیت ایجاد می کند. مثال حجاب برای خانم ها می تواند فرصت ساز (آرامش و امنیت) ایجاد کند و می تواند محدودیت های فیزیکی به همراه داشته باشد

۱۴- تاچه زمانی پیامدهای اجتماعی یک فرهنگ و جامعه برقرار هستند؟

تا زمانی که در هر جامعه و فرهنگی مشارکت اجتماعی افراد پابرجا باشد. با تغییر جامعه و فرهنگ پیامدهای آن نیز تغییر می کند

۱۵- جوامع و فرهنگ های مختلف را چگونه می توان ارزیابی کرد؟

۱- بر اساس آرمان ها و ارزش هایشان ۲- فرصت ها و محدودیت هایی که به دنبال می آورند

۱۶- آیا جامعه و فرهنگی را می شناسید که برخی از نیازهای انسان را نادیده گرفته باشد؟

برخی از جوامع غربی یا خرده فرهنگ ها نیازهای معنوی و روحی انسان را نادیده می گیرند. برخی از خرده فرهنگ های شرق آسیا به نیازهای مادی و دنیوی بی توجه اند.

درس چهارم: ارزیابی فرهنگ ها

۱- فرهنگ واقعی و فرهنگ آرمانی را تعریف کنید؟

بخشی از فرهنگ که مردم به آن عمل می کنند فرهنگ واقعی جامعه است. بخشی از فرهنگ که مردم از آن جانبداری می کنند و رعایت آن را الزم می دانند اما به آن عمل نمی کنند فرهنگ آرمانی است

۲- مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی بر چه اساسی تغییر می کند؟

بر اساس عمل مردم تغییر می کند. هر اندازه مردم مطابق آرمان ها و ارزش ها عمل کنند به همان اندازه آرمان ها وارد فرهنگ واقعی می شوند. اما اگر مردم به آرمان ها و ارزش هایی که رعایت آنها در فرهنگ آرمانی الزم دانسته می شود عمل نکنند، فرهنگ واقعی از فرهنگ آرمانی فاصله می گیرد

۳- چگونه بخشی از فرهنگ آرمانی خارج از فرهنگ واقعی قرار می گیرد و بخش های داخل یک فرهنگ آرمانی کدامند؟

با مثال تفسیر کنید؟

بخش هایی از فرهنگ آرمانی توسط مردم رعایت می شود و به آن عمل می کنند که داخل فرهنگ واقعی است مثال خون ریزی نکردن و به ناحق خون نریختن که هم در فرهنگ واقعی و هم در فرهنگ آرمانی (یا احترام به والدین و...) اما بخش هایی از فرهنگ فقط آرمانی است و در عمل رعایت نمی شود یعنی خارج از فرهنگ واقعی است مثال غیبت نکردن و صرفه جویی و دروغ نگفتن که به صورت فرهنگ آرمانی است ولی در عمل اکثر مردم آن ها را رعایت نمی کنند

۴- برای بخشی از فرهنگ واقعی که خارج از فرهنگ آرمانی است مثال بزنید؟

ثروت اندوزی، سبزه درست کردن در ایام نوروز، تنبلی برخی از مردم، و.....

۵- دو ابزار مهم برای شناخت عقاید در ارزش ها چیست؟

۱- عقل ۲- وحی

۶- در چه صورتی جوامع فرهنگ حق را از دست داده و به سوی باطل گام برمی دارند؟

اگر جوامع به حقیقت ایمان نیاورند و بر اساس آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود به حقیقت و کنش هایی که براساس آن سازمان داده اند تغییر دهند فرهنگ حق را از دست داده و به سوی باطل گام برمی دارد

۷- تعدادی از ارزش های فرهنگ باطل را نام ببرید؟

قدرت طلبی، شرک، نژادپرستی، ثروت اندوزی، انکار مبدأ الهی، شقاوت، تجاوز به حقوق دیگران، دنیا پرستی، ظلم، بی عدالتی

۹- تعدادی از ارزش های فرهنگ حق را نام ببرید؟

دفاع از عدالت-حمایت از مظلومان-توحید- ربوبیت خدای سبحان نسب به همه ی مخلوقات - آزادی انسان ها و موانع سعادت

۱۰- کدام بخش از فرهنگ حق و کدام بخش باطل است؟

بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد باطل و بخش هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد حق است

۱۱- نقش برنامه ریزان فرهنگی در جامعه چیست؟

تلاش می کنند از طریق نهادهای فرهنگی، تعلیم و تربیت الزم را برای ورود فرهنگ آرمانی به عرصه فرهنگ واقعی فراهم آورند

۱۲- علوم تجربی کدام روش ها را می توانند دآوری کنند؟

فنون و روش های اجرایی که جنبه تجربی و حسی را دارند

۱۳- حق و باطل بودن هر بخش از فرهنگ چگونه شناخته می شود؟

حق و باطل بودن هر بخش از فرهنگ با علم متناسب با همان بخش شناخته می شود. مثال علوم تجربی می توانند روش های اجرایی، حسی و تجربی را دآوری و شناسایی کنند و حق و باطل بودن ارزش ها و عقاید و فرهنگ ها را دو ابزار عقل و وحی

۱۴- چند نمونه از عناصر فرهنگ حق که در اغلب جوامع حضور دارند نام ببرید؟

وفای به عهد، راستگویی، پرستش خدا، عدالت خواهی، گذشت، رعایت پوشش، دفاع از مظلوم، احترام به همنوع، کمک به هم نوع

۱۵- آیا حق و باطل بودن عقاید و ارزش ها، هنجارها و کنش ها براساس آگاهی و توجه یا عدم آگاهی مردم تعیین می شود؟

خیر، مالک حق و باطل بودن ارزش ها و عقاید فرهنگ را آگاهی یا جهل مردم، توجه یا بی توجهی مردم جوامع مختلف نسبت به آنها تعیین نمی کند. مثال پیروی مردم از نژادپرستی یا پول پرستی مانع باطل بودن آنها نمی شود

۱۶- چگونه جوامع مختلف حقیقت را به فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی خود وارد می کنند؟

بایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می کنند و با عمل کردن به حق، آن را وارد فرهنگ واقعی شان وارد می نمایند

۱۷- حقایق ثابت اند یا متغیر هستند؟

حقایق ثابت اند ولی از نظر وارد شدن به فرهنگ آرمانی و واقعی جوامع تغییر پذیرند. یعنی برای جوامع امکان پذیرش حق و ترک باطل وجود دارد. همان گونه که امکان انحراف از حق و ورودی آوردن به باطل نیز وجود دارد (چه مردم حق را انتخاب کنند چه نکنند)، حق همیشه حق و ثابت است. یعنی حق اعتبار خود را از مردم نمی گیرد از خدا (وحی) می گیرد.

۱۹- چه تفاوتی بین فرهنگ آرمانی و فرهنگ حق وجود دارد؟

حق یا باطل بودن فرهنگ (عقاید، ارزش ها ، هنجارها، کنش ها) براساس آگاهی یا جهل، علاقه یا بی توجهی مردم جوامع مختلف نسبت به آنها تعیین نمی شود. ولی فرهنگ آرمانی با اعتبار دادن و توجه مردم شکل می گیرد

درس پنجم : هویت

۱- هویت چیست؟

به مجموعه ویژگی ها و خصوصیات هر فرد هویت او گفته می شود. وجوه تمایز بخش افراد نسبت به یکدیگر راهویت افرادی نامند

۲- افراد در موقعیت های مختلف خود را چگونه معرفی می کنند؟

باهوش ؛ زرتنگ ، تنبل ، بی نظم ، فهمیده ، بی مبالا ، کارمند ، سریع ، پزشک ، معلم و.....

۳- انواع ویژگی های هویت را نام ببرید؟

اکتسابی ، انتسابی ، ثابت ، متغیر ، فردی ، اجتماعی

۴- هر یک از ویژگی های هویتی ، انتسابی ، اکتسابی ، فردی ، اجتماعی ، ثابت و متغیر را با ذکر مثال توضیح دهید ؟

ویژگی هایی که در ایجاد آن موثر نبوده ایم پس از آن هم نمی توانیم در آن موثر باشیم ، ویژگی های انتسابی اند مانند پسر بودن ، دختر بودن ، پسر دایی ، دختر عمه ، متولد تهران ، سفید پوست ، سیاه پوست ، زشت بودن ، زیبا بودن ، آفریقایی تبار ، چینی تبار ایرانی ، بره ای ، نوجوان ، کودک ، بخشنده ، خون گرم ، تنبل ، سر به هوا

ویژگی هایی که در ایجاد آن ها موثر هستیم ویژگی های اکتسابی اند ، مانند: پدر ، مادر خوش اخلاق ، مهندس معلم ، کشاورز، امین ، فهمیده ، وراج ، بی نظم ، وقت شناس

ویژگی هایی که شخصی و متعلق به یک فرد است، ویژگی های فردی هستند مانند: مرد ، زن ، پسر ، بچه ، قد بلند ، تپل ، پزشک ، قصاب ، راست گو ، زرتنگ ، باشخصیت ، مودب، شلخته

ویژگی هایی که بدون حضور در اجتماع به دست نمی آید ، ویژگی های اجتماعی اند مانند: ایرانی ، روستایی ، شهری ، رئیس جمهور ، فوتبالیست
ویژگی هایی که قابل تغییر نیستند را ویژگی های ثابت گویند مانند: پسر ، دختر ، زن ، مرد ، ایرانی الاصل ، آمریکایی تبار ، متولد تیرماه ، سیاه پوست
ویژگی هایی که قابلیت تغییر در موقعیت های مختلف را دارند ویژگی های متغیر هستند مانند: دانشجو ، دانش آموز ، زرتنگ ، کشاورز ، معلم ، مهربان ، نماینده مجلس ، رئیس جمهور ، تاجر ، معلم

۵- هویت اجتماعی فرد چگونه شکل می گیرد؟

هویت اجتماعی هر فرد، درون یک جامعه و براساس آنچه برای آن جامعه اهمیت دارد، شکل می گیرد

۶- خودتان را از ابعاد مختلف هویتی معرفی کنید؟

پسر ، ۱۸ ساله ، ایرانی، زرتنگ ، چاق ، قد متوسط ، درس خوان ، شوخ، خوش اخلاق با مرام ، ایرانی ، نوجوان ، شهری پولدار

۷- اخلاق پهلوانی را با اخلاق قهرمانی در ورزش مقایسه کنید؟

ایثار-گذشت -مروت -تواضع- جوانمردی-انسانیت= اخلاق پهلوانی جهان اسلام که با ارزش قرب الهی(نزدیک شدن به خدا وشکوفای شدن اخلاق هماهنگ است
دلای ، دوپینگ ، سود ، مدال وجایزه ، معروف شدن ، رتبه وتشویق ، شهرت و فخر فروشی ، تفاخر، اخلاق قهرمانی جهان جدید که با ارزش های مادی ودنیوی هماهنگ است

۸- اخلاق قهرمانی و اخلاق قهرمانی با کدام ارزش های اجتماعی تناسب دارند؟

اخلاق پهلوانی با ارزش های جهان معنوی سازگار است که باورهای معنوی در آن اولویت دارند و باورهای جسمانی در رده ی دوم هستند و وسیله ای برای ارزش های متعالی دینی اند. اخلاق قهرمانی با ارزش های جهان دنیوی سازگارند که در ان باورهای جسمانی مهم اند و هدف هستند نه وسیله

۹- منظور از خودآگاهی یا ناخودآگاهی در هویت چیست؟

بخشی از ویژگی های هویتی مان که آنها را می شناسیم و به آنها پی برده ایم بخش خودآگاه ماست و بخشی از ویژگی های ما که هنوز نسبت به آنها آگاهی نداریم و بر ایمان پنهان است بخش ناخودآگاه می گوئیم

۱۰- بخش آگاه (آشکار) و ناآگاه (پنهان) هویت را با ذکر مثال توضیح دهید؟

هویت آشکار: بخشی از ویژگی های هویت ما ، که آن را می شناسیم یا دیگران به آن پی می برند. مثال می دانیم که در دروس حفظ کردنی قوی تر از دروس محاسباتی و حل کردنی هستیم بخشی از هویت و ویژگی هایمان که از آن ها بی اطلاع هستیم هویت پنهان و ناشناخته ماست. مثالاً تا امروز نمی دانستیم که سریع ترین دونه ی کلاس م ولی با شرکت در مسابقه ی جمعی به این نکته پی بردم. شاید اگر در مسابقه شرکت نمی کردم هرگز به این موضوع پی نمی بردم

۱۱- مادر کدام بخش از ویژگی های هویتی مان نقشی نداریم؟

ویژگی هایی که مربوط به مکان و زمان تولد است. ویژگی های جنسیتی زن بودن، مرد بودن

۱۲- مثالی بزنید که نشان دهد برخی از ویژگی های هویتی ما تغییر می کند؟

برخی از ویژگی های اجتماعی که مربوط به جایگاه و موقعیت اجتماعی است مانند هویت شغلی و برخی از ویژگی ها که مربوط به سن افراد است مثال کودکی، نوجوانی، جوانی و.....

۱۳- ما درباره ی ویژگی هایمان که از وجودشان آگاه (واقف) نیستیم چگونه عمل می کنیم؟

تامل می کنیم (فکر می کنیم) و گاهی از دیگران برای شناخت بهتر از خودمان کمک می گیریم و درباره ی نقاط قوت و ضعفمان آگاه می شویم. مثال نزد مشاوره ، روان کاو ، جامعه شناس ، پزشک ، روان شناس می رویم

۱۴- جامعه شناسان و انسان شناسان درباره ی کدام ابعاد انسان بحث می کنند؟

درباره ی ابعاد اجتماعی و فرهنگی هویت انسان ها

۱۵- وجود نظریات مختلف درباره هویت افراد نشان گر چیست؟

در شناخت هویتی خود و دیگران دچار خطا و اشتباه شده ایم

۱۶- پیامبران و اولیای الهی درباره ی کدام ابعاد هویتی انسان ها سخن گفته اند؟

ابعاد الهی ، فردی و اجتماعی انسان ها و غفلت و فراموشی از هویت حقیقی انسان ها

۱۷- در مراسم خواستگاری خانواده ی دختر و پسر در پی شناخت چه مواردی هستند؟

شناخت شغل - موقعیت خانوادگی ، ویژگی های فردی (جسمانی، ظاهری و اخلاقی، روانی) یکدیگر هستند

۱۸- انواع هویت فردی را با مثال توضیح دهید؟

هویت فردی جسمانی که شامل مواردی از قبیل وزن ، قد ، گروه خونی ، سال تولد ، رنگ چشم ، رنگ مو ، تیپ و هیكل رنگ بدن ، نوع مو می شود
هویت فردی غیر جسمانی که شامل صفات اخلاقی و روانی به طور کلی نفس آدمی است مانند : پشت کار ، دل گرمی ، اخلاص ، ایمان ، شاکر بودن ، تقوی ، بی دینی ، مهربانی ، ترش رویی و عبوس ، خیالاتی ، عصبی ، افسرده ، مجنون ، عابد ، پرهیز کار ، سخاوتمند

۱۹- منظور از هویت اجتماعی چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید؟

شناخت و هویتی که با حضور دیگران شکل می گیرد و جامعه قواعد آن را تعریف می کند. صفاتی که ریشه در جامعه و فرهنگ دارد و در جهان اجتماعی شکل می گیرد (هویت) که نشان دهنده نقش ها، هنجارها، وظایف و تکالیف اجتماعی و رفتارهای اجتماعی است. (مثال پدر خانواده ، دختر ارشد خانواده ، پسر کوچک خانواده ، مادر بزرگ ، زن عمو ، دایی ، عمه

۲۰- چند نقش خانوادگی خود را نام برده و برای هر یک وظایف (تکالیف) و حقوقی بنویسید؟

فرزند ، دختر خانواده ، پسر خانواده ، برادر ، خواهر تکالیف : کمک به والدین ، کمک به خواهر و برادران ، احترام گذاشتن ، اطاعت کردن ، همدلی با اعضای خانواده ، حقوق نقش : تامین هزینه های زندگی توسط والدین ، تربیت صحیح ، نام نیکو داشتن ، مورد مشورت قرار گرفتن

۲۱- ابعاد متمایز هویت انسان را نام ببرید؟

ابعاد جسمانی (بدن)، ابعاد نفسانی (روانی، اخلاقی)، ابعاد اجتماعی (نقشهایی که ایفای کنیم و گروه هایی که عضو هستیم)

۲۲- آیا بخش های فردی و اجتماعی هویت با یکدیگر ارتباط دارند و بر هم اثر می گذارند؟

بله هر یک از این دو بر یکدیگر اثر می گذارند. جامعه در برابر ویژگی های فردی ما واکنش نشان می دهد و آن را تایید یا رد می کند. هویت فردی افراد هم در جامعه در روابط اجتماعی مردم تاثیر گذار است

۲۳- بین ویژگی های جسمانی افراد و خصوصیات روانی افراد چه رابطه ای وجود دارد؟ در این رابطه مثال بزنید؟

بین ویژگی های جسمانی و ویژگی های روانی رابطه ای متقابل وجود دارد و هر یک بر دیگری اثر می گذارد. بسیاری از بیماری های جسمانی سلامت روانی انسان را به خطر می اندازد. مثال زیادی غده تیروئید موجب عصبانیت شدن انسان و کم کاری غده تیروئید موجب تنبلی فرد می شود و یا اضطراب ها ریشه در عوامل جسمانی دارند. همچنین با تقویت روحیه ی روانی می توان برخی بیماری ها را کاهش داد

۲۴- تاثیر متقابل جهان اجتماعی و طبیعت (بدن انسان) را با ذکر مثال توضیح دهید؟

محیط طبیعی و جغرافیایی بر مناسبات و روابط اجتماعی اثر می گذارد. شرایط طبیعی و خصوصیات بدنی انسان فرهنگ های مختلفی را شکل می دهد. مثال آب و هوای مرطوب و گرم جنوب کشور در هنر موسیقی، شیوه ی زندگی، معماری، شیوه ی غذا پختن و فعالیت های اقتصادی مردم اثر گذاشته است. فعالیت ها و کنش های اجتماعی انسان ها هم موجب بهبود محیط زیست یا نابودی آن می شود. مثال با فعالیت های کارخانه آب و هوا آلوده می شود

۲۵- تاثیر متقابل جهان اجتماعی و ویژگی های انسانی و روانی افراد جامعه را تحلیل کنید؟

این دو با یکدیگر تعامل و تاثیر متقابل دارند. خصوصیات روحی روانی افراد مسیر زندگی اجتماعی و تحولات فرهنگی تاریخی انسان را دگرگون می سازد. مثل انسان های با تقوایی که جهان را تغییر می دهند یا انسان های با شقاوتی که جهانی را نابود می کنند. جهان اجتماعی هم در خصوصیات روحی افراد اثر می گذارد و امکان رشد برخی فضایل یا رذائل را از بین می برد یا افزایش می دهد

۲۶- آیا هر نوع هویت اجتماعی با هر نوع هویت فردی سازگار است؟

خیر هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید و آرمان ها و ارزش های خود هماهنگ باشد سازگار است

۲۷- هویت اجتماعی هر فرد چگونه شکل می گیرد؟

هویت اجتماعی هر فرد بر اساس عقاید و ارزش های جهان اجتماعی که در آن زندگی می کند شکل می گیرد

۲۸- در جامعه ی قبیله ای هویت جمعی افراد بر چه مبنایی مشخص می شود؟

بر مبنای جایگاه قبیله ی آن ها

۲۹- در جامعه ی سرمایه داری هویت اشخاص بر چه مبنایی شناخته می شود؟

بر مبنای ثروت و توان اقتصادی آن ها

۳۰- در جامعه ی دینی هویت جمعی افراد بر چه مبنایی قرار دارد؟

بر مدار ارزش هایی است که آن دین مقدم می شمارد. مثال اسلام در فرهنگ آرمانی خود هویت افراد را با علم ریال تقوی، و عدالت ارزیابی می کند

۳۱- نگاه جهان غرب بر بعد جسمانی هویت و بدن انسان را با نگاه فرهنگ اسلامی مقایسه کنید؟

فرهنگ غرب بر بعد جسمانی و زیبایی های بدنی تاکید و تمرکز می کند، و هر نوع تصرفی را در طبیعت و بدن مجاز می داند. اما در فرهنگ اسلامی انسان حق ندارد مخالف اراده خدا در طبیعت و بدن و دخل و تصرف کند

۳۲- جهان اجتماعی غرب چه نوع هویت اخلاقی و روانی را رشد می دهد؟

جهان غرب با رویکرد این جهانی خود با آن دسته از اوصاف (هویت) اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمان ها و ارزش های دنیوی آن شکل می گیرند. مثال دم غنیمت شماری، تبرج، تجمل گرایی، اخلاق قهرمانی

۳۳- جهان اجتماعی و دنیوی با چه نوع هویتی سازگار است و آن را رشد می دهد و با کدام هویت ناسازگار است؟
جهان غرب ارزش های دنیوی فردگرایی، رفاه طلبی، تجمل گرایی و مال اندوزی را رشد و گسترش می دهد و جهان اجتماعی معنوی ارزش های دنیوی سازگار نیست
و ارزش های همچون قناعت و حیا و تقوا و خوف ورجای الهی را رشد و گسترش می دهد و با آنها سازگار است

درس ششم : بازتولید هویت اجتماعی

۱- جامعه پذیری را تعریف کنید؟

به فرایند و مسیری که افراد برای مشارکت در زندگی اجتماعی و شکل گیری هویت اجتماعی طی می کنند جامعه پذیری می گویند.
(به فرایند مشارکت اجتماعی جهت تکوین و شکل گیری هویت اجتماعی افراد جامعه پذیری می گویند)

۲- کنترل اجتماعی را تعریف کنید؟

به مجموعه اقداماتی که برای پذیرش فرهنگ و منطبق کردن افراد با انتظارات جامعه انجام می شود کنترل اجتماعی می گویند

۳- آیا جامعه پذیری در جوامع مختلف شیوه واحد و ثابتی دارد یا متفاوت است؟

شیوه های جامعه پذیری جوامع مختلف متفاوت است . چون عوامل جامعه پذیری این جوامع بایکدیگر متفاوت است. (خانواده ، رسانه ها ، مدارس و شیوه های آموزشی و میزان اهمیتشان متفاوت است .) میزان تاثیر گذاری و قدرت هریک از عوامل فوق در جوامع مختلف متفاوت است

۴- عواملی که افراد را جامعه پذیر می کند، نام ببرید ؟

خانواده ، مدرسه و مراکز آموزشی ، گروه همبازی و دوستان ، رسانه ها، مجالس علمی و مذهبی

۵- انسانها چگونه به موقعیت اجتماعی خود پی می برند؟ چگونه هویت اجتماعی خود را شکل می دهند؟

برخی از موقعیت های اجتماعی انتسابی اند (محل تولد، جنسیت) و برخی اکتسابی اند (معلم بودن، دانشجوی بودن و...) انسانها از طریق عضویت در گروه ها (خانواده، دوستان و...) ، تعامل با دیگران ، برعهده گرفتن نقش ها و فرایند جامعه پذیری نهادهای فرهنگی و آموزش این نهادها هویت اجتماعی شان شکل می گیرد

۶- کدام جوامع در بازتولید هویت اجتماعی با مشکل مواجه می شوند؟

جوامعی که روش های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشند

۷- کجروی اجتماعی را تعریف کنید ؟

رفتارهایی که برخلاف عقاید و ارزش ها و قواعد و هنجارهای جامعه می باشد

۸- جامعه برای تداوم جامعه پذیری و پیش گیری و کنترل کجروی اجتماعی از چه روش هایی استفاده می کند؟

۱- تبلیغ و اقناع یعنی از طریق نهادهای آموزشی و فرهنگی باورها و عقاید خود را تبلیغ می کند تا افراد اقناع شوند (این شیوه قوی ترین روش است) ۲- تشویق و پاداش یعنی دادن پاداش به کسانی که مطابق ارزش های جامعه رفتار می کنند. ۳- تنبیه و مجازات یعنی منحرفین از ارزش های اجتماعی تنبیه می شوند . (کمترین قدرت را در بین سه شیوه فوق دارد)

۹- هویت و جامعه پذیری با کنترل اجتماعی چه رابطه ای دارند؟

افراد جامعه از طریق کنترل اجتماعی قواعد و ارزش های اجتماعی جامعه را می شناسند و خود را با آنها تطبیق می دهند و جامعه پذیر می شوند

۱۰- اولین و مهم ترین نهادی که افراد را جامعه پذیر و دارای هویت اجتماعی می کند چیست ؟

خانواده

۱۱- برخی از کجروی های اجتماعی پزشکی را نام ببرید و راه های پیشگیری و کنترل آن را بیان کنید ؟

انجام جراحی توسط پزشکان غیر متخصص ، عدم تعهد نسبت به سلامتی جسمی و روحی بیماران ، گرفتن هزینه های اضافی و دستمزد بالا ، سقط جنین ،

جنین ، جراحی های غیرمعارف و اشتباه ،سهل انگاری،راه های کنترل و پیشگیری : ۱-تشویق پزشکان متعهد و کارا ۲-تنبیه پزشکان خطاکار(مثال لغو پروانه پزشکی) ۳-تبلیغ زندگی اخروی و دنیوی توأم بایکدیگر ۴- تقبیح پول پرستی ودنیازدگی ۵- امر به معروف و نهی از منکر

۱۲- روش های کنترل اجتماعی را نام ببرید ؟

۱- تبلیغ واقناع ۲-تشویق وپاداش ۳-تنبیه ومجازات

۱۳- دو عنصر فرهنگی آموزه های اسلامی که در فرایندهای جامعه پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند را نام ببرید ؟

۱- امر به معروف ۲- نهی از منکر

۱۴- جامعه پذیری و کنترل اجتماعی چه ارتباطی بایکدیگر دارند؟

برای تحقق جامعه پذیری نیازمند کنترل اجتماعی هستیم. بدون کنترل اجتماعی ،جامعه پذیری به وجود نمی آید. یعنی باید مجموعه اقداماتی انجام دهیم تا بتوانیم افراد جامعه را به انطباق با فرهنگ جامعه وادار نماییم

۱۵- تحرک اجتماعی را تعریف کنید؟

جابه جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر

۱۶- انواع تحرک اجتماعی را توضیح دهید و مثال بزنید؟

تحرک اجتماعی صعودی : باشغل جدید فرد از موقعیت اجتماعی خود بالاتر رود مثال مدیریک بخش مدیرکل شود

تحرک اجتماعی نزولی: باشغل جدید موقعیت اجتماعی فرد پایین تر رود مثال مدیراداره از مدیریت عزل شود وبه صورت کارمند عادی به کار ادامه دهد

تحرک افقی : با شغل جدید موقعیت اجتماعی فرد تغییر نکند مثال کارمندی از یک بخش اداره به بخش دیگری انتقال پیدا کند

۱۷- تحرک اجتماعی درون نسلی و تحرک اجتماعی میان نسلی را با ذکر مثال توضیح دهید؟

وقتی فردی در طول زندگی و فعالیت شغلی اش موقعیت اجتماعی اش تغییر کند تحرک اجتماعی درون نسلی داشته است. مثال تا ۴ سال پیش کارمند بوده الان مدیر کل شده . وقتی موقعیت اجتماعی بین دو نسل تغییر کند تحرک اجتماعی میان نسلی است مثال پدرش کارمند بوده ولی خودش مدیر کل شده است

۱۸- موقعیت اجتماعی افراد به جز شغل، تابع چه ملاک ها و عوامل دیگری می تواند قرار گیرد؟

علم، ایمان، تقوا، هنر، احترام، نوآوری ،خلاقیت، ارتباطات اجتماعی و.....

۱۹- آیا افراد در جهانی که زندگی می کنند ، می توانند هر نوع هویت اجتماعی را به دست بیاورند؟ مثال بزنید؟

خیر تحرک اجتماعی در جوامع مختلف وابسته به فرصت هایی است که جامعه در اختیار افراد قرار می دهد. مثال معلولان جسمی در برخی از مشاغل نمی توانند فعالیت کنند. در ایران زنان نمی توانند قاضی یا رییس جمهور شوند

۲۰- برچه اساسی جوامع برخی از تغییرات هویتی را تشویق و با برخی را مخالفت می نمایند؟

به تناسب عقاید و ارزش هایی که دارند، برخی تغییرات و تحرکات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می نمایند

۲۱- منظور از فرصت های هویتی چیست ؟ مثال بزنید ؟

هر جامعه متناسب با عقاید و ارزش هایی که دارد برخی تغییرات هویتی و تحرکات اجتماعی را برای عده ای تشویق می کند و مجاز می داند مثال جامعه ای که بر اساس ارزش های نژادی شکل گرفته صرفا برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم می آورد و یا در جهان غیردینی فعالیت هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند منع می شوند

۲۲- فرصت های هویتی در جامعه ای که بر اساس ارزش های نژادی شکل گرفته است چگونه است؟

صرفا برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم می آورد

۲۳- فرصت های هویتی در جامعه ای که مناسبات و روابط آن بر مدار ارزش های اقتصادی شکل می گیرد چگونه است؟

تحركات اجتماعى سعودى راتنها برائى كسانى ممكن مى سازد كه منابع ثروت رادر اختياردارند

۲۴- فرصت هاى هویتى برائى تحركات اجتماعى در جامعه اى كه برمدار ارزش هاى دنیوى واين جهانى شكل گرفته است چگونه است؟

تحركات اجتماعى را درمحدوده ى همان ارزش ها به رسمیت مى شناسد

۲۵- درجوامع غيردینى کدام فعالیت ها منع مى شوند؟

فعالیت هاى كه هویت دینى افراد را آشكار كند. مثال استفاده ازحجاب دراماكن عمومى

۲۶- درجهان دینى ومعنوى کدام هویت ها به رسمیت شناخته نمى شوند؟

هویت هاى كه ابعاد متعالى والهى انسان رانفى كنند

۲۷- درباره قوانین جیم كرو وتاثیرآن برتداوم تبعیض نژادى چه مى دانید؟

قوانین جیم كرو قوانین ایالتى ومحلى آمریکابراى سیاهان بود كه مربوط به سال هاى ۱۸۷۶تا۱۹۶۵ بودكه سیاهان رالز نظر خدمات مختلف اجتماعى واقتصادى پایین تر نكه مى داشت.برخى نمونه هاى قوانین جیم كرو جداسازى نژادى مدارس دولتى، اماكن عمومى و حمل و نقل عمومى، و جداسازى نژادى دستشویىها، رستورانها و آبخورى ها برائى سفیدها و سیاهان ، الگوهاى جدایی در مسكن ، امور قرض دادن بانكى و تبعیض شغلى بود. ارتش ایالات متحده هم جداسازى شده بود

درس هفتم : تحولات هویتى جامعه

۱- علل تعارضات فرهنگى درجامعه چیست ؟ مثال بزنید؟

۱- علل درونى: به نوآوری ها وفعالیت هاى افرادى كه درون فرهنگ اجتماعى حضوردارند مثال تعارض فرهنگى پیامبر با جامعه مشرك عرب

۲- علل بیرونى: تاثیرپذیری ازفرهنگ هاى دیگر جوامع . مثال بهار عربى درحال حاضر(جنبش هاى اخیر برخى از كشورهاى عربى یا مشروطه خواهى ایرانیان دردوره قاجار)

۲- هویت فرهنگى جامعه چگونه وبرچه مدارى شكل مى گیرد ؟

برمدار عقایدوارزش هاى اجتماعى مشترك درجامعه شكل مى گیرد . يعنى برمدارارزشهاى پذیرفته شده وبه رسمیت شناخته شده جامعه

۳- هویت اجتماعى افرادمحصول چیست؟

محصول عضویت افراد درگروه هاى اجتماعى است.مابا پذیرش نقش ها درگروه هاى مختلف اجتماعى داراى هویت اجتماعى مى شویم

۴- هویت فرهنگى جامعه با هویت اجتماعى آن جامعه چه ارتباطى دارد؟

هویت اجتماعى جامعه درپرتو هویت فرهنگى جامعه شكل مى گیرد. اگر هویت هاى اجتماعى افرادباعقایدوارزشهاى هویت فرهنگى ناسازگارباشد درمقابل آن مقاومت صورت مى گیرد . به تناسب هرنهاداجتماعى يك هویت اجتماعى شكل مى گیرد مثال هویت شغلى ، هویت خانوادگى ، هویت ایرانی ، هویت شهرضاىى و....

۵- هویت جهان اجتماعى چیست وچه تفاوتى با هویت اجتماعى افراددارد؟

هویت جهان اجتماعى مجموعه اى ازعقاید،ارزش ها وباورهاى (فرهنگ) است كه مبنای شكل گیرى هویت اجتماعى افراداست. به عبارت دیگرهویت ارزش ها اجتماعى افرادبراساس هویت فرهنگى جامعه شكل مى گیرد.وظایف وتكاليف هرنقش اجتماعى هویت اجتماعى درقابل فرهنگ عقاید آن جامعه تعريف واجرامى شود.هویت اجتماعى افرادجنبه عملى بیرونى هویت است وهویت جهان اجتماعى جنبه ذهنى وفرهنگى هویت است

۶- هویت فرهنگى تا چه زمانى دوام مى آورد؟

تازمانى كه عقاید وارزشهاى مربوط به آن موردپذیرش افراد جامعه وبرائى آنها مهم باشند

۷- درچه صورتى هویت فرهنگى دچارچالش مى شود؟

هرگاه عقاید و ارزش ها در جامعه اهمیت و اعتبار خود را از دست بدهند

۸- مراحل تبدیل جامعه به جامعه ای دیگر را به ترتیب بنویسید؟

۱- تعارض فرهنگی ۲- تزلزل فرهنگی ۳- بحران هویت فرهنگی ۴- تحول فرهنگی

۹- جامعه چگونه دچار تحول فرهنگی می شود؟

اگر جامعه ای در تعامل با جوامع دیگر بر عقاید و ارزش های خود پافشاری نکند و به مرور زمان، به عقاید و ارزش های خود پشت کند

۱۰- جهان اجتماعی چگونه دچار تحولات فرهنگی می شود؟

با ایجاد تغییرات عمیق و بنیادین در معانی اساسی یک جهان اجتماعی (تغییر در عقاید و ارزش ها)

۱۱- در چه صورتی تحولات فرهنگی مثبت است؟ مثال بزنید؟

اگر فرهنگ متحول شده باطل بوده باشد و از باطل به سوی حق رفته باشد تحول مثبت است مانند تحول جامعه جاهلی عصر پیامبر که به سوی جامعه نبوی حرکت نمود

۱۲- در چه صورتی تحولات فرهنگی منفی است؟ مثال بزنید؟

اگر فرهنگی که رسمیت و اعتبار اجتماعی خود را از دست داده از حق به سوی باطل رفته باشد دچار تحول منفی شده است مانند جامعه نبوی که به جامعه اموی تبدیل شد

۱۳- علل تحولات فرهنگی چیست؟

۱- علل درونی: مربوط به کاستی ها و بن بست های درون فرهنگ است ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد درون فرهنگ

۲- علل بیرونی: مربوط به ارتباطات بین فرهنگ هاست

۱۴- خودباختگی فرهنگی چیست؟ جامعه خودباخته چه ویژگی هایی دارد؟

۱- افراد آن جامعه مبهوت و مقهور جامعه دیگر شده اند ۲- حالت فعال درگزینش عناصر فرهنگی دیگران را از دست داده اند ۳- عناصر فرهنگی دیگران را بدون تحقیق و تقلید و فرامی گیرند ۴- ارتباطشان را با فرهنگ و تاریخ خودشان از دست داده اند ۵- امکان تداوم و وسطا فرهنگ گذشته خود را ندارد و حتی توان عبور از فرهنگ گذشته را هم ندارد. ۶- نمی تواند به فرهنگ که مقهور آن شده ملحق شود

۱۵- چرا خودباختگی فرهنگی یک آسیب عمیق فرهنگی است؟

چون مانع تعامل و دادوستد فرهنگی می شود

۱۶- در چه صورتی فرهنگ به دادوستد و تعامل فرهنگی می پردازد؟

در صورتی که افراد متعلق به آن فرهنگ به گونه ای فعال بر اساس نیازها و مسایل درون فرهنگی با فرهنگ دیگر رویارو شوند

۱۷- غرب زدگی چیست؟

خودباختگی جوامع غیر غربی در برابر فرهنگ غرب و مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شدن

۱۸- انواع تحولات فرهنگی را به اختصار بیان کنید؟

۱- ارزش ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را می پذیرد. مانند مصر باستان و ایران باستان تمدن های شمال آفریقا که ارزش های اسلامی را پذیرفتند.

۲- بخش هایی از ارزش و عقاید جهان اجتماعی دیگر را پذیرفتند و از بخش هایی از ارزش های خود عبور کردند مانند اروپاییان بعد از جنگ های صلیبی

۳- خودباختگی فرهنگی که مقهور فرهنگ جهان اجتماعی دیگر شدند و نتوانستند به فرهنگ دیگر ملحق شوند و نه از مرزهای فرهنگی خود عبور کنند و فرهنگ جدیدی بسازند

۱۹- جوامع غرب زده برای دست یابی به تعامل با جهان غرب باید چه مسیری را به پیمایند؟

تعامل سازنده با تکا و آگاهی نسبت به فرهنگ خود و مرعوب نشدن در برابر غرب. یعنی به جای فرصت دادن به تهاجم فرهنگی غرب، با غرب به مبادله فرهنگی

پردازند و ارتباط فرهنگی آنها یک سویه نباشد. خودباوری، بازگشت به خویش، شناخت میراث فرهنگی خود، شناخت نیازهای مادی و معنوی خود

۲۰- جهان اجتماعی چگونه از خودبیگانه می شود؟

وقتی تحت تاثیر فرهنگ جهان اجتماعی دیگر از گذشته فرهنگی خود جد می شود و نمی تواند افراد جامعه خود را با حقیقت انسان و جهان آشنا و سازگار کند

۲۱- انواع خودبیگانگی فرهنگی را نام ببرید. ؟

۱- خودبیگانگی تاریخی ۲- خودبیگانگی فطری و حقیقی

۲۲- منظور از خودبیگانگی تاریخی چیست ؟

یک جامعه در مواجهه با دیگر فرهنگ ها، فرهنگ تاریخی و هویت خود را فراموش کند

۲۳- منظور از خودبیگانگی فطری (حقیقی) چیست ؟

عقاید و ارزش های یک جامعه مانع آشنایی درست افراد جامعه با انسان و جهان گردند و نگذارند که انسانها به تفسیر و شناختی صحیح از عالم و آدم نایل شوند

۲۴- از خودبیگانگی فرهنگی چه پیامدها و ویژگی هایی دارد؟

۱- نمی گذارند انسان به تفسیر و شناخت صحیح از عالم و آدم نایل شوند. ۲- انسان ها از حقیقت خود و حقیقت هستی دور می مانند ۳- جهان را سرابی از حقیقت معرفی می کند ۴- فطرت آدمی را به آرامش نمی رساند و به تشویش گرفتاری می کشد. ۵- انسان را به عصیان و اعتراض وامی دارد

۲۵- بر اساس نگاه قرآن ، چگونه انسان به شناخت حقیقت می رسد؟

بانگاهی توحیدی به انسان و جهان بنگرد

۲۶- دلیل فراموشی انسان از خود از نگاه قرآن چیست؟

فراموش کردن خداوند کسی که خدا را فراموش کند خودش را فراموش می کند

۲۷- کدام فرهنگ انسان را به حقیقت می رساند؟

فرهنگ توحیدی که انسان را با خود و جهان هستی آشنا می کند و تمام جهان را آیات و نشانه های خداوند می یابد و انسان را انیس و هم نشین خداوند می کند

۲۸- انواع ارتباطات بین فرهنگی را توضیح دهید و مثال بزنید؟

۱- ارتباط بین دو فرهنگ در محدوده هنجارها و شیوه های زندگی (لایه های سطحی دو فرهنگ تماس با یکدیگر دارند و در عقاید اصلی خود استوار باقی می مانند) مانند ارتباط جهان اسلام با فرهنگ یونان و روم در سده های نخستین رویارویی دو فرهنگ ۲- ارتباط بین دو فرهنگ در محدوده ارزش ها و آرمان های اجتماعی (لایه های عمیق دو فرهنگ با یکدیگر تماس دارند و دادوستد فرهنگی به لایه های عمیق آنها سرایت می کند و به مرور موجب تحولات هویتی آن فرهنگ ها می شود) مانند رویارویی فرهنگ اعراب مسلمان با ایرانیان باستان ۳- در رویارویی دو فرهنگ یکی از آنها کامل مقهور و تسلیم فرهنگ دیگر می شود خلافت و فعالیت خود را از دست می دهد و دچار خود باختگی می شود . (مانند جوامع غرب زده در برابر غرب)

۲۹- در چه صورتی ارتباط جهان های اجتماعی به تحولات فرهنگی منجر می شود؟

در صورتی که دادوستد و نفوذ فرهنگی به لایه های عمیق فرهنگ سرایت کند و فرهنگ را دچار تغییرات بنیادین کند

۳۰- در چه صورتی روابط اجتماعی موجب فراهم کردن زمینه گسترش و پیشرفت جهان اجتماعی می شود ؟

اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان ها و ارزش های خود، با جهان های اجتماعی دیگر تعامل و دادوستد داشته باشد و در محدوده های هنجارها و شیوه های زندگی ، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم ، تغییرات لازم را در آنها پدید آورد. مانند مواجهه جهان اسلام با جهان یونان و روم باستان

۳۱- مواجهه جهان اسلام با دیگر فرهنگ ها چگونه بود؟ در چه سطحی ارتباط فرهنگی داشتند؟

جهان اسلام با حفظ اصول خود به تعامل با آنها پرداخت و عناصر سازگار با اصول خود را از آن فرهنگ ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آنها پرداخت ارتباط در محدوده های هنجارها بود و عقاید و ارزش های خود را حفظ کرد

۳۲- چگونه ارتباطات فرهنگی منجر به تحولات فرهنگی می شود؟ مثال بزنید؟

هرگاه در تعاملات فرهنگی یک فرهنگ بر عقاید و ارزش های خود پافشاری نکند و دادوستد فرهنگی به لایه های عمیق آن سرایت کند و به مرور به عقاید

خودپشت کند و عقاید فرهنگ دیگر را بپذیرد و به فرهنگ دیگر ملحق شود. مثال: جهان غرب در طی جنگ های صلیبی پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی دچار تحولات هویتی شد

۳۳- در چه صورتی فرهنگی به فرهنگ دیگر ملحق می شود؟

در صورتی که ارزش ها و عقاید فرهنگ دیگر را بپذیرد و به ارزش های خود پشت کند مثال فرهنگ هایی که با مواجهه ب جهان اسلام عقاید توحیدی را پذیرفتند

۳۴- چگونه ارتباطات فرهنگی منجر به هویت جدید می شود؟

اگر فرهنگی از مسیر ابداعات و نوآوری های درونی عبور کند هویت جدیدی مناسب با آن نوآوری ها به دست می آورد. مثال جهان غرب پس از رویارویی با فرهنگ اسلام از ارزش های مسیحیت عبور کرد و به ارزش های سکولار روی آورد.

درس هشتم: بعد فرهنگی هویت ایرانی

۱- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام چگونه هویتی بود؟

هویتی توحیدی و دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر هویت ایرانی در قالب آیین زرتشت هویتی واحد پیدا کرده بود

۲- هویت ملی با چه ویژگی هایی شناسایی می شوند؟

سرزمین (جغرافیا تاریخ، زبان و ادبیات، سیاست، اقتصاد، فرهنگ، هنر سبک زندگی، معماری، پوشاک و...) جمعیت، مفاخر و قهرمانان و.....

۳- اسلام چه تاثیری در هویت ایرانی داشته است؟

اسلام عناصر مشترکانه ی اساطیری هویت ایرانی را نپذیرفت و ایرانیان با پذیرش اسلام به تفسیری توحیدی از هویت خود دست یافتند. عقاید و ارزش های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت هویت اجتماعی بخشی از جهان اسلام درآمد

۴- فارسی دری چگونه زبانی بود؟

فارسی دری زبان سیاسی دربار و زبان رسمی مشترک اقوام مختلف ایرانیان بود

۵- نقش زبان فارسی دری در جهان اسلام چگونه بود؟

به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی عبور کرد و زبان فرهنگی دوم جهان اسلام شد و مرزهای هند و عثمانی، تبت و بالکان و آسیای صغیر را در نوردید و گسترش یافت

۶- مولوی، سعدی و حافظ در گسترش زبان فارسی به عنوان زبان دوم فرهنگی جهان اسلام چه نقشی داشتند؟

این بزرگواران با مفاهیم لطیف عرفانی که مغز جهان اسلام است زبان فارسی را در سطح جهانی گسترش دادند

۷- مواجهه جهان اسلام با هجمه های نظامی و سیاسی دیگر اقوام چگونه بود؟

فرهنگ اسلامی در طی سده های مختلف به دفع مهاجمان پرداخت (مانند جنگ های صلیبی آنها را درون خود جذب و هضم کرد) (مانند حمله مغول)

۸- جهان غرب چه تاثیری در ذهنیت مسلمانان و هویت فرهنگ ایرانی داشته است؟

بخش هایی از ذهنیت مسلمانان را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت و تصویر تاریخ نگاران و مستشرقین غربی از جامعه اسلامی در جوامع اسلامی و ایرانی رواج داد.

۹- برخورد جهان غرب با جهان اسلام چگونه بوده است؟

تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است و بخش هایی از ذهنیت مسلمانان را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت

۱۰- هویت فرهنگی جوامع اسلامی در تصویر غرب زده و خود باختگی چگونه است؟

هویتی توحیدی و حتی اساطیری نیست. بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود است و در قالب عناوین قوم گرایانه و ناسیونالیستی

امت اسلامی را با اقوام مختلف مانند ترک و فارس و عرب و... تقسیم می کند

۱۱- واکنش متفکرین ایرانی نسبت به رویارویی با فرهنگ غرب چگونه بود؟

آثاری را در نقد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت های کاذب پدید آوردند. مانند غرب زدگی (جلال آل احمد)، بازگشت به خویشتن (دکتر شریعتی) (خدمات متقابل اسلام و ایران (شهید مطهری) و (فطرت) (شهید مطهری)

۱۲- مهم ترین نتیجه تحولات در جهان اجتماعی چیست؟

انقلاب ها

۱۳- انقلاب ها چه نوع پیامدهایی به دنبال دارند؟

تحولات هویتی

۱۴- انقلاب اسلامی چه آثار هویتی در ایران و جهان به دنبال داشت؟

۱- احیای اندیشه بازگشت به هویت اسلامی ۲- تاریخ و جغرافیای هویت اسلامی را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد (امت به جای ملت)
۳- هویت اسلامی قلب تپنده بیداری اسلامی شد. ۴- اسلام را به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر ساخت. ۵- منجر به بازبینی و تأمل در اندیشه های اندیشمندان غربی در خصوص اینکه سکولاریسم سرنوشت حتمی بشریت است، شد

۱۵- انقلاب اسلامی ایران چگونه حاصل شد؟

انقلاب اسلامی ایران حاصل مقاومت هویت اسلامی جامعه در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود که به سبب خودباختگی فرهنگی نخبگان و رجال سیاسی به مدت یک سده ادامه داشت.

۱۶- انقلاب اسلامی ایران چه ارتباطی با هویت ایرانی دارد و چه تاثیری در احیای جهان اسلام داشته است؟

انقلاب اسلامی مقاومتی در برابر خودباختگی فرهنگی نخبگان بود که موجب بازگشت به خویشتن اسلامی، الهی و توحیدی بود نه خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی دنیوی غربی

۱۷- نقش امام خمینی (ره) در هویت جامعه ایرانی چگونه بود؟

ایشان با استفاده از آموزه های قرآن و اهل بیت (ع) بابازگشت به هویت اسلامی، تاریخ و جغرافیای خود را در ذیل آسمان معنوی توحیدی خود قرار داد و در برابر جهان مقابل از مرزهای جامعه ایرانی خود در برابر جهان مقابل دفاع کردند

۱۸- انقلاب اسلامی چه تاثیری در احیای هویت جهان اسلام داشته است؟

جامعه ایران بابازگشت به هویت اسلامی خود به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد و جهان اسلام از تصویر القاء شده ی غرب خارج شده و به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می گردد

۱۹- انقلاب اسلامی و حیات معنوی اسلام چه تاثیری بر اندیشمندان جهان غرب داشته است؟

حیات معنوی اسلام، افق های جدیدی بر روی اندیشمندان غرب گسترده و نظریه پردازان غربی که دنیوی شدن را به عنوان سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند را به تأمل و بازبینی فرخوانده است

۲۰- چرا موضوع حجاب در درون کشورهای اروپایی به صورت یک مسئله درآمده است؟

چون حجاب رانوعی نماد هویت دینی و اسلامی می دانند که در حال گسترش است و باید با مصادیق فرهنگ اسلامی ستیز کنند تا ارزش های اسلامی در آن جوامع رواج نیابند.

درس نهم: بعد سیاسی هویت ایرانی

۱- قدرت چیست؟

توانایی انجام کاری با آگاهی و اراده قدرت است.

۲- انواع قدرت انسان را توضیح دهید؟

۱- قدرت (فردی): انجام کارهای فردی با آگاهی و اراده ۲- قدرت اجتماعی: وقتی بتوانیم اراده دیگران را تحت تاثیر خود قرار دهیم قدرت اجتماعی داریم.

۳- قدرت فردی با قدرت اجتماعی چه تفاوتی دارد؟

۱- قدرت فردی محدودتر از قدرت اجتماعی است و انسان ها بی نیاز از دیگران نمی توانند به زندگی خود ادامه دهند. ۲- در قدرت فردی دیگران نقشی ندارند و در قدرت اجتماعی دیگران موثرند. ۳- در قدرت فردی نیازی به جلب رضایت دیگران نیست. ولی در قدرت اجتماعی نیازمند توافق و تبعیت دیگران هستیم.

۴- چه کسانی از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردارند؟

کسانی که در زندگی توان تاثیر گذاری بیشتری بر اراده ی دیگران دارند.

۵- مقبولیت در قدرت اجتماعی به چه معنایی است؟

رضایت نسبت به قدرت دیگران و پذیرش و تبعیت از آن بامیل درونی

۶- تبعیت اراده ی یک انسان از انسان دیگر به چند صورت انجام می پذیرد؟

۱- تبعیت با کراهت یعنی تبعیت ناشی از ترس، تهدید و زور که برای گریز از تنبیه انجام می شود (به دلیل قدرت طرف مقابل) ۲- تبعیت با رضایت یعنی عمل به اراده ی دیگران از روی میل درونی، بدون استفاده از زور (که دارای مقبولیت است).

۷- مشروعیت قدرت چیست؟ بر چه مبنایی می باشد؟

قدرت بر اساس شریعتی که موافق حکم خداوند اعمال می شود. بر مبنای قوانین و احکام الهی می باشد.

۸- در چه صورتی قدرت مقبول و در چه صورتی قدرت مقبولیت ندارد؟

در صورتی که نسبت به اعمال قدرت رضایت و خواست مردم باشد قدرت مقبولیت دارد و اگر اعمال قدرت با اکراه وبدون رضایت و خواست مردم باشد قدرت مقبولیت ندارد.

۹- در چه صورتی قدرت مشروعیت دارد؟ و در چه صورتی مشروعیت ندارد؟

در صورتی که قدرت بر اساس شریعت و موافق حکم خداوند باشد مشروع است و در غیر این صورت مشروعیت ندارد.

۱۰- مدار مقبولیت بامدار مشروعیت چه تفاوتی دارد؟

مدار مقبولیت قدرت، خواست و اراده مردم با رضایت است ولی مدار مشروعیت حق و باطل بودن است بر اساس حکم و اراده ی تشریحی خداوند

۱۱- در چه صورتی قدرت هم مقبولیت وهم مشروعیت دارد؟

در صورتی که خواست و اراده ی مردم مطابق با حکم الهی و اراده ی تشریحی خداوند باشد.

۱۲- آیا در جامعه ای که فرهنگ عمومی مردم فرهنگ دینی باشد قدرت نامشروع می تواند مقبولیت داشته باشد؟

خیر چون مردم به حکم الهی اعتقاد دارند اگر قدرتی نامشروع و ضد احکام الهی باشد از مقبولیت و رضایت مردم بی بهره می شود.

۱۳- سیاست را تعریف کنید:

چگونگی اعمال قدرت سازمان یافته برای هدفی معین سیاست است.

۱۴- حکومت را تعریف کنید

مجموعه عواملی که سیاست های کل جامعه را پیش می برند.

۱۵- سیاست در معنای عام و در معنای خاص را توضیح دهید؟

هر نوع سازماندهی قدرت در جامعه و نظام اجتماعی کل سیاست در معنای عام است و سازماندهی قدرت در نظام سیاسی، سیاست به معنای خاص است.

۱۶- حکومت و سیاست چه ارتباطی با یکدیگر دارند؟

سیاست سازوکار اعمال قدرت است که بدون حکومت امکان تحقق ندارد. تاحکومتی برقرار نشود سیاستی اجرایی شود.

۱۷- براساس چه ملاک هایی می توان نظام های سیاسی را طبقه بندی کرد؟

بر اساس:

الف) تعداد افراد تاثیر گذار و تصمیم گیرنده در حکومت ۱- حکومت یک نفر ۲- حکومت چند نفر محدود(اقلیت) ۳- حکومت اکثریت مردم
ب) روش تصمیم گیری و تاثیر گذاری: ۱- بر اساس اغراض، خواسته ها و تصمیمات شخصی ۲- بر اساس فضیلت و موازین عقلی برمدار حقیقت
ج) دینی یا دنیوی ۱- حکومت هایی که بر مدار احکام و قوانین الهی هستند. ۲- حکومت ها و نظام های سیاسی سکولارودنیوی

۱۸- براساس دیدگاه ارسطو نظام های سیاسی که یک نفر در آنها حاکمیت دارند چه می باشند؟
نظام سیاسی موناشرسی که حکومت یک نفر بر اساس فضیلت ومدار حقیقت است.

۱۹- دموکراسی و جمهوری از دیدگاه ارسطو را تعریف کنید.

حاکمیت اکثریت مردم در صورتی که بر مدار خواسته های آنها باشد دموکراسی نامیده می شود. حکومتی که اکثریت مردم آن براساس حقیقت وفضیلت در نظام سیاسی حضور داشته باشند حکومت جمهوری است.

۲۰- از نظر ارسطوچه تفاوتی بین نظام سیاسی دموکراسی و جمهوری وجوددارد؟

جمهوری حاکمیت اکثریت براساس فضیلت و حقیقت است ولی دموکراسی براساس خواست ومیل اکثر افراد به دور از حقیقت است.

۲۱- جوامع فاضله وجاهله از دیدگاه فارابی چگونه جوامعی هستند؟

مدینه فاضله: جامعه الهی بر اساس سنت وقانون الهی یا نظر به حقیقت و اراده الهی باکمک عقل و وحی است.
مدینه جاهله: ارزش هایش عقلانی، الهی و وحیانی نیست. ارزش هایش ارزشهای دنیوی می باشد.

۲۲- لیبرالیسم یعنی چه؟

اباحت ومباح دانستن همه امور برای انسان، آزادی انسانها مرجع تمام ارزش ها و آرمان های اجتماعی است.

۲۳- لیبرالیسم با کدام فرهنگی و رویکرد سازگار است؟

فرهنگ غرب و رویکرد دنیوی به عالم هستی وانکار شناخت علمی ارزشهای اجتماعی

۲۴- چرا پیروان لیبرال دموکراسی دچار تناقض (پارادوکس دموکراسی) هستند؟

چون از یک سو معتقدند کسی که از حدودنظام سیاسی لیبرالیسم خارج شود شایسته دریافت رای نیست و از سوی دیگر فرد لیبرال آزاد است که هر نوع عقیده ای رادار باشد و این دو با یکدیگر جمع نمی شوند. (با کسانی که عدالت رابر تراز آزادی می دانند راحت برخورد نمی کنند و آنها را طرد میکنند).

۲۵- مفهوم جمهوری اسلامی چیست؟

جمهوری به معنای رسمیت داشتن حضور مردم در نظام سیاسی اسلامی یعنی فعالیت اجتماعی سیاسی مردم بر مبنای عقاید و ارزش های اسلامی است.

۲۶- درعقاید اسلامی مقررات چگونه تعیین می شوند وشکل می گیرند؟

با اراده و مشیت خداوند نه مردم و انبیا و اولیا، با دو وسیله عقل و وحی مسولیت ما انسانها فقط شناخت احکام و اجرای آن است ما در ایجاد مقررات اسلامی اراده و اختیاری نداریم.

۲۷- تعدادی از ارزش های اجتماعی اسلامی را نام ببرید:

عدالت، آزادی، استقلال، امنیت، تامین اجتماعی، نفی وابستگی، عقلانیت، مشورت،

۲۸-وظیفه امت اسلامی چیست؟

خودداری از پذیرش طاغوت وقدرت های غیر الهی و فعالیت در شکل گیری امامت و ولایت بر اساس موازین اسلامی هوشمند

۲۹- نمونه ای ازارزش ها و آرمان های اجتماعی بنویسیدکه در جامعه لیبرال دموکراسی با جمهوری اسلامی متفاوت باشد. چرا؟

معنای آزادی در این دو جامعه متفاوت است. در نگاه اسلامی ارزش ها اهمیت الهی ودینی دارند و وسیله ای برای نزدیک شدن به خدا هستند ولی در نگاه لیبرال دموکراسی این گونه نیست.

۳۰-در نگاه اسلامی جایگاه ارزش ها چگونه است؟

ارزش ها اهمیت الهی ودینی دارند و وظیفه ارزش های تقرب (نزدیک شدن به خداوند) است.

۳۱-عبادات در چه صورتی ارزش بیشتری می یابند؟

هنگامی که بعد اجتماعی وسیع تری پیدا کنند. احساس مسولیت متقابل مردم و نظام سیاسی نوعی عبادت محسوب می شود.

۳۲- حضور مردم در یک حکومت لیبرال دموکراسی چه تفاوتی با حضور مردم در جمهوری اسلامی دارد؟
مردم در یک جمهوری اسلامی باید فعالیت خود را عبادت بدانند ولی در لیبرال دموکراسی صرفاً یک فعالیت اجتماعی عادی است.

درس دهم: ابعاد جمعیتی و اقتصادی هویت ایران

۱- چرا جمعیت یکی از ویژگی های هویت ملی است؟

چون با افزایش تعداد جمعیت یک جامعه، میزان هویت اجتماعی آن جامعه افزایش می یابد و با افزایش هویت اجتماعی در واقع هویت فرهنگی گستره بیشتری خواهد داشت. البته این پیش فرض در صورتی صحیح است که جامعه دچار تزلزل و تعارض و بحران فرهنگی نباشد.

۲- چه رابطه ای میان جمعیت و هویت جوامع وجود دارد؟

هرچه تعداد جمعیت یک جامعه بیشتر باشد انتشاردهندگان گسترش دهندگان و فرهنگ آن جامعه بیشتر خواهد بود. زیرا اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل یک فرهنگ و معانی آن هستند.

۳- اولین شرط بقای هر جامعه چیست؟

جمعیت جامعه

۴- جمعیت هر جامعه، بر ثروت، امنیت، قدرت و منزلت آن در میان سایر جوامع چه تاثیری دارد؟

جمعیت یک جامعه می تواند بر میزان ثروت، امنیت، قدرت و منزلت آن تاثیر مثبت و یا منفی داشته باشد. در صورتی که میزان جمعیت یک جامعه متناسب با امکانات آن ورشد متعادل باشد و انسجام و هماهنگی اجتماعی در حد مناسبی باشد افزایش جمعیت به افزایش شاخص های فوق می انجامد و در غیر این صورت افزایش جمعیت موجب کاهش شاخص های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی خواهد شد.

۵- جوامع مختلف برای تامین جمعیت مطلوب خود، چه می کنند؟

به سیاست های جمعیتی روی می آورند.

۶- عینی ترین ابعاد هویت یک جامعه چیست؟

جمعیت و اقتصاد آن جامعه

۷- راه گسترش و بسط هر فرهنگی در یک جامعه چیست؟

شناختن، اندیشیدن، پذیرفتن و عمل کردن به آرمان ها، ارزش ها و عقاید آن فرهنگ با حاملان و عاملان بیشتر جمعیت بیشتر)

۸- نظام خویشاوندی چگونه شکل می گیرد؟

با گسترش خانواده ها و ایجاد نسبت هایی چون پدربزرگ، خاله، دایی، عمه، دخترعمو، پسر دایی و... نظام خویشاوندی شکل می گیرد.

۹- کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی چه تاثیرات هویتی دارد؟

کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منطقی محدود شدن گستره آن است که می تواند زمینه ساز بسط و تسلط جهان های اجتماعی دیگر باشد.

۱۰- چرا امروزه جوامع غربی بامسئله کاهش جمعیت و پیری جمعیت روبه روهستند؟ و به چه سیاست هایی روی آوردند؟

به علت هایی مانند: بالا رفتن سن ازدواج، افزایش بی ثباتی، فروپاشی خانواده ها و طلاق، رفاه زدگی، عاقبت طلبی و مصرف گرایی و به دنبال آن، هزینه پنداشتن فرزندان سیاست های تشویق فرزند آوری و پذیرش مهاجران خارجی

۱۱- منظور از سیاست های جمعیتی چیست و مسولیت آن بر عهده کیست؟

مجموعه تدابیر و راه حل هایی که نهاد سیاست با همراهی و همکاری مردم و با هماهنگی بین سایر نهادها جهت حل مشکلات جمعیت چاره اندیشی می کند.

۱۲- انواع سیاست های جمعیتی را نام ببرید؟

سیاست های جمعیتی افزایش دهنده یا کاهش دهنده جمعیت.

۱۳- ایران در چه دوره هایی سیاست های کاهش جمعیتی را دنبال کرده است؟

۱- پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب طول کشید و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت، از حدود ۱/۳ به ۲۸ درصد در سال کاهش یافت. ۲- از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ که رشد جمعیت از ۳/۹ به ۳/۱ درصد کاهش یافت.

۱۴- برخی از اصول کلی سیاست های جمعیتی ایران از سال ۱۳۹۳ تاکنون رانام ببرید:

تشویق ازدواج و کاهش سن ازدواج- حمایت از زوج های جوان . - تشویق سیاست های فرزند آوری . - حذف بودجه هایی که جمعیت را کاهش می داد. اختصاص تسهیلات ویژه برای مادران شیرده ...

۱۵- در جامعه ما چه عواملی موجب کاهش تمایل به فرزند آوری شده است؟

فشارهای اقتصادی ، تغییر سبک زندگی ، تغییر الگوهای تربیتی و...

۱۶- آیا اعمال سیاست های تشویقی در افزایش جمعیت موثر بوده است ؟ چرا؟

خیر زیرا موجب کاهش فشارهای اقتصادی و اجتماعی وارد بر خانواده ها نشده است.

۱۷- منظور از کنش های اقتصادی چیست؟

به آن دسته از فعالیت های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می دهیم، کنش اقتصادی می گویند.

۱۸- منظور از هویت اقتصادی یک جامعه چیست؟

ویژگی های اقتصادی که جامعه ما را از سایر جوامع متمایز می کند.

۱۹- ویژگی های هویت اقتصادی ایران چیست؟

اقتصاد نفتی وابستگی شدید بوجه به صادرات نفتی، دولت بزرگ (تعداد کارکنان دولت و سطح و حجم فعالیت دولتی نسبت به کل اقتصاد بزرگ باشد) عقب ماندگی اقتصادی تاریخی

۲۰- چه عواملی در شکل گیری هویت اقتصادی کنونی ایران دخالت داشته اند؟

کشف نفت و سرمایه های حاصل از فروش نفت به خارجیان هجوم اقتصادی استعمارگران اقتصادی، وابستگی اقتصادی به نفت، تحریم های اقتصادی و مالی، جنگ تحمیلی و...

۲۱- اقتصاد ایران با چه معضلاتی روبه روست؟

تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات، تجمل گرایی، غلبه فرهنگ مصرف گرایی

۲۲- اقتصاد نفتی وابستگی اقتصاد به فروش نفت) چه پیامدهایی به دنبال دارد؟

شکل گیری تولید ملی ضعیف و شکننده، دولت بزرگی به وجود می آید که می کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار افزایش دهد. حتی هزینه های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات ها پرداخت می شود، به کمک درآمدهای نفتی تامین می کند. اقتصاد تک محصولی به این معنا که بخش اصلی و عمده صادرات و منابع درآمدی دولت به یک محصول در ایران نفت

۲۳- چرا استعمارگران حضور خود را در دیگر جوامع با هجوم اقتصادی آغاز می کنند؟

چون جهان غرب هویت خود را بر اساس اقتصاد شکل می دهد و در این جهان هویت انسان ها و جوامع ، بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است و هیچ مانعی را بر سر راه خود بر نمی تابد و در مسیر گسترش خود، شیوه های اقتصادی غیر سرمایه دارانه را در سراسر جهان نابود می کند.

۲۴- راه نجات اقتصاد ایران و احیای هویت آن چیست؟

اجرای قانون اساسی و سیاست های اقتصادمقاومتی

۲۵- هویت اقتصادی نوینی که ایران به دنبال آن است چه ویژگی هایی دارد؟

۱- باور به تعالیم حیات بخش اسلام ۲- اتکاب به ظرفیت های مولد مردمی و دولتی ۳- روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، ریسک پذیری، امید و همبستگی ۴- حضور فعال و موثر در تعاملات جهانی ۵- برای مردم امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت الگویی ایرانی-اسلامی از رشد و شکوفایی ۶- استقلال اقتصادی و خودکفایی ۷- منع خام فروشی ثروت های طبیعی ۸- حفظ اقتدار و عزت ملی ۹- درون زایی در عین برون گرایی ۱۰- در مقابل انواع مشکلات و موانع مقاوم و پایدار می شود.

۲۶- نمونه هایی از سیاست های کلی اقتصادمقاومتی در جمهوری اسلامی را نام ببرید.

رفتار اقتصادی بهینه بانگاه درون زاحذف هزینه های اضافی. جلوگیری از فساد اقتصادی و...

۲۷- سازو کار مقاوم سازی اقتصاد ایران در برابر موانع داخلی و خارجی پیشرفت کدام است؟

اتکاب به خودباوری، افزایش انسجام و سرمایه ی اجتماعی، هماهنگی و پیوستگی دولت و ملت بایکدیگر و...

۲۸- دانش آموزان برای تحقق اقتصاد مقاومتی چه مسئولیتی بر عهده دارند؟

مطالعه و پژوهش ، روحیه خودباوری، عمل به ارزش های فرهنگی جامعه و...

۲۹- چرا جوامع غربی علیه ایران جنگ اقتصادی تمام عیاری به راه انداخته اند؟

زیرا این کشورها اقتصادر اساس همه چیز می پندارند و تمامی شیوه های اقتصادی غیر سرمایه داری را نابودشده می بینند و پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می دانند.

علاقای

مفصله

شاد و پیروز و سربلند باشید